

Spennandi - áhuga- verd ráðstevna

Oddagrein

Í farnu viku varð skipað fyri eini bæði spennandi og áhugaverdri ráðstevnu í Norðurlandahúsinum undir heitinum „Smátjóðir“. Endamálið við ráðstevnunni var m.a. at lýsa, hvussu aðrar smátjóðir í heiminum hava skipað og klárað seg - og við hesum sum grundarlag at líta at okkara egnu tjóð Føroyar, ið so sannliga eisini má koma undir heitið „Smátjóðir“, hóast vit bókstaviliga talað ikki eru ein sjálvstøðug tjóð men heldur eitt land við ávisum heima- ella sjálvstýri - sum partur av einum ríkisfelagsskapi.

EFTIR okkara tykki er tað ógvuliga týðningarmikið at kunnað verður um Smátjóðir, og at tjakast verður um okkara egna leiklut sum so - uttan mun til, hvar ein beinleiðis hoyrir heima politiskt. Tí ein ráðstevna við fleiri framstandandi serfrøðingum eigur at geva okkum øllum íblástur á fleiri okjum. Hvat enn sambandsmenn ella javnaðarfólk halda um fullveldisætlanina hjá hesum landsstýrinum, so kann tað bara vera gott, at orðaskiftið um stóri sjálvstýri ella fullveldi fær okkum froyingar til at taka spurningar um eitt meira fjøltáttað og professionelt vinnulív og umsitingina av samfelagnum annars upp til seriosa og sakliga umrøðu. Tí vit vita tað øll somul - líka mikið hvørjum „leiri“ vit so eru í - at vit langt frá eru rokkin á mál hvørki vinnuliga, politiskt, mentanarliga, umsitingarliga osfr. Tað skulu vit heldur ikki, tí talan er um eina prosess, sum alla tíðina broytist. Tí vil eisini sjálvt málið broytast við tíðini. Men vit eiga og kunnu í stórru mun læra av mistøkum, og vit kunnu taka við læru av øðrum. Lyklaorðini eru: dugnaskapur, vilji og dialogur.

VÓNANDI fara vit í kjalarvørrinum á ráðstevnunni í Norðurlandahúsinum at hoyra, hvat politikarar, embætisfólk, vinnulívsmenn oo. hava fingið burtur úr og hvat tey meina ráðstevnan kann brúkast til. Eftir okkara tykki er tað umráðandi, at vit øll hava eitt opið sinni og ikki leggja fótonglar fyri hvør annan, út frá hvar vit standa politiskt. Tíðin er komin hartil, at vit froyingar í stórru mun hugsa tvørpolitiskt - at vit brúka tær fáu men góðu kreftir, ið eru í hesum landi - til nakað konstruktivt og uppbyggjandi. At vit gevast við at tosa í yvirskriftum - í slogans - í herrópum. Men tosa og tjakast við hvør annan sum vóru vit øll eitt og sama fólk, sum eisini er opið fyri tí skilagóða, ið kemur uttanfrá. Latid okkum víðgera tað, sum „serfrøðingarnir“ lögdu fram, uttan at seta hvør annan í bás ella grava skotgróvir. Og her kann nevast, at eitt sunnari og meira fjøltáttað vinnulív kann bera okkum langt á sjálvstýrisleið. Eisini kann nevast tað, ið sagt varð um fólkataktvøðurnar komandi: at tað skal meira enn vanligur meiriluti til at avgera framtidar lagnu okkara. Áhugavert, tí tað stríðir beinleiðis ímóti tí, ið lögmaður og varaløgmaður hava úttalað. Tí er tað eisini nakað, sum vit eiga at víðgera við teimum fremmandu eygunum. Og læra av.

Sosialurin

Viðmerking:

Búskaparbólkurin: samfelagið skal skrúvast niður á lægri stig?

Á miðdegi mikudagin t. 28.4. bar útvarpið tey tíðindi, at formaðurin í serfrøðingabólkunum, sum skal kanna búskaparligu fyrtreytirnar hjá fullveldisætlanini hjá landsstýrinum, longu hevur framlagt fyribils niðurstøður av kanningararbeiðinum. Hetta var gjørt á ráðstevnu í Norðurlandahúsinum um smátjóðir.

Rong tíðindi í útvarpinum

M.a. segði útvarpsmaðurin, at búskaparnevndin "mælir til stjórnarskipanarligar broytingar" til tess at fáa fult ræði á búskapinum. Nú var eg so heppin, at eg hevði eitt eintak av tí skjalinum, som varð framlagt í Norðurlandahúsinum. Og tað váttað at útvarpið bar rong tíðindi. Tað verður ikki við einum orði mælt til stjórnarskipanarligar broytingar.

Tvørturímóti ávisir búskaparnevndin, "at froyysku myndugleikarnir hovdu og framvegis hava ræði á sterkum búskapar-

politiskum amboðum", men at teir hava ikki evnað at brúkt hesi amboðini nóg væl, m.a. av alstórum koordinatiónstrupulleikum (?). Og hetta mælir nevndin til at bota um við skipanarligum reformum, t.v.s. innlenskum reformum. Onki verður sagt um, hvat hetta skal verða. Men tað er í hvussu er nakað heilt annað enn at róga uppundir, at stjórnarskipanarligar ella ríkisrættarligar broytingar, sum t.d. fullveldi e.t., skal verða ein fyrtreyt fyri at fáa ræði yvir búskapinum.

Eg ringdi til útvarpið og greiddi frá, at tað var ikki rætt, sum teir sögdu í tíðindunum. Men tíverri hava teir ikki hildið tað verða neyðugt at rætta seg sjálfan.

Ikki faklig men politisk niðurstøða

Annars kemur formaðurin í búskaparnevndini í sama skjali við einari víðgangandi politiskari niðurstøðu, sum eg ikki kann annað enn undrast á. Hann sigur, at av tí at tað er ein ógilig óvissa

um ríkisveitingarnar (?), so "eigur innlendski eftirspurningurin ikki at verða tillagaður til hvat ið froyingar hava ráð til her og nú, við teirra egnu framleiðslu og ríkisveitingunum, men á einum lægri stigi" ("on a lower plan") har man tekur hædd fyri møguleikum skerjingum í ríkisveitingunum.

Altso, innlendski eftirspurningurin - tað er t.d. lønarinntøkurnar, almanna-verkið, heilsuverkið, undirvisingarverkið, samferðslan o.m.a. - skal skrúvast niður á eitt lægri stig!

Hetta er jú ein rættiliga víðgangandi politisk - og ikki faklig - niðurstøða at koma við longu nú. Og kann ikki annað enn elva til at man setir spurnartekin við fakliga autoritetin hjá formanninum í búskaparnevndini.

Tí tann forhastada niðurstøðan tykist at verða hansara verk. Fleiri av búskaparfrøðingunum, sum sita í hesi góðu búskaparnevnd, siga seg onki kenna til slíka niðurstøðu. Teir vita onki

um at nakar fundur hevur verið, har slík niðurstøða er víðgjord.

Tað verður eisini sagt, at frágreiðingin frá búskaparnevndini skal handast landsstýrinum nú 10. mai. Men politikarar úr andstøðuni og almenningurin annars mugu so pent biða, inntil tann setti redaktørurin á hvítbókini hevur gjørt sitt arbeiði, og vit tann 10. juni sleppa at síggja, hvat man er komin fram til. Vónandi var tann forhastada niðurstøðan hjá nevndarformanninum ikki nokur fráboðan men bert ein óætlaður bummar.

Hans Pauli Strøm,
løgtingsmaður

Sjey fingu dugna- skapar- próg

Mikudagin í síðstu viku fingið sjey fólk dugnaskaparpróg á Føroya Sjómannsskúla.

Undirvísingin er tilboð gjøgnum Tórshavnar Kvøld- og Ungdómsskúla.

Tað sermerktá við skeiðnum hesaferð var, at av teimum sjey, sum fingið próg, vóru triggjar kvinnur.

Aftast frá vinstri: Doreta Bloch, Súsanna Martinsdóttir, Olaf Nielsen, Kári Olsen, John Arnfinn Reynstind, Asa Røin og Eydna Sigurstein. Fremstir sita Napoleon Nólsoy, leiðari í Tórshavnar Kvøld og Ungdómsskúla og lærararnir á Sjómannsskúlanum, Petur Hans Dahl og Christian Poulsen

Krevja 15 kr meira í løn

JAN MÜLLER

Føroya Arbeiðarafelag og Havnar Arbeiðskvinnufelag hava nú spelt alment út við sínum lønarkravi, sum er 15 kr. oman á vanligu tímalønina.

Í brævi til Føroya Arbeiðsgevarafelag siga feløgini, at lønarkravið er grundað á, at limir teirra síðani 1992 hava verið fyri eini áhaldandi reallønar-

lækking. Lønarkravið svarar í krónum til ta lækking, sum lønarbólkur innan fyri hálv almennar stovnar hava fingið í sambandi við sáttmálasamráðingarnar í ár.

Víðari verður sagt, at áður hevur ikki verið óvanligt, at lønarhækkingarnar vórðu ásettar í prosentum, men henda gongd ferð við sær, at limirnir, ið frammanundan hoyrdu til lægsta lønarbólk í landinum, dragaðu

enn meira í mun til aðrar lønarbólk, og slíka gongd kunnu feløgini sjálvandi ikki góðtaka.

Víst verður á, at fægstu av limunum hava fulla arbeiðsviku, og tí er árlønin hjá stórum parti av limunum ikki stórt meira enn 100.000 kr. Tí sigur tað seg sjálv, at hesir limir og familja teirra hava ilt við at klára seg fíggjarliga siga forkvinnunrar báðar.

Arbeiðarafeløgini vísa eisini á, at virkini hava flest øll seinna árin havt framgongd, og tí skuldi verið rímd fyri at latið arbeiðsfólkinum eina lønarhækking, serliga tá hugsað verður um, at tað eru hesi somu arbeiðsfólk, sum hava verið við at leggja lunnar undir henda framburð hjá virkjunum, við í árávis at hava góðtikið eina reallønarlækking.